

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІЛОСОФІЯ СВІДОМОСТІ»

Компонента освітньої програми – *вибіркова* (6 кредитів)

Освітньо-професійна програма	Філософія
Спеціальність	033 Філософія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Мова навчання	українська
Профайл викладача (-ів)	Руснак Ігор Геннадійович – кандидат філософських наук, асистент кафедри філософії та культурології https://philcult.chnu.edu.ua/spivrobotnyky/vykladachi/rusnak-ihor-hennadiiovych/
Контактний тел.	+380372 584878
E-mail:	i.rusnak@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=1738
Консультації	середа 14.30 до 16.00

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Свідомість – один із останніх бастионів не лише для розуміння людини, а й у контексті множини гносеологічних, етичних та соціальних питань. Складна проблема свідомості — це проблема пояснення, чому і як люди мають кваліа або феноменальний досвід. На відміну від «легких проблем» пояснення фізичних систем, які дають нам та іншим тваринам здатність розрізняти, інтегрувати інформацію тощо.

Курс презентує короткий огляд історії розвитку проблеми свідомості – від Античності до сучасності, в межах курсу розглянуті ключові напрямки філософських ідей – від інтеракціонізму Декарта до функціоналізму. Також представлені деякі альтернативні концепції в межах квантової механіки чи спроб відійти від монізму, без явних суперечностей з постулатами сучасної фізики.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Тема 1. Предмет філософії свідомості
Тема 2. Проблема свідомості: історико-філософський контекст
Тема 3. Проблема свідомості у контексті дуалізму: епіфеноменалізм, інтеракціонізм
Тема 4. Проблема свідомості у сцієнтистській традиції: біхевіоризм, функціоналізм, елімінативізм
Тема 5. Проблеми та критика редуکتивного фізикалізму
Тема 6. Питання моралі та свободи волі в контексті проблем філософії свідомості
Тема 7. Проблема штучного інтелекту: сильна та слабка версії
Тема 8. Посткласичні і некласичні теорії свідомості

ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ, ФОРМИ ТА МЕТОДИ МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Форми навчання – проблемні, інтерактивні лекції та лекції – візуалізації, семінарські заняття – онлайн чи офлайн у формі інтерактивної комунікації: кооперативне навчання, ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань, самостійна пошукова робота.

Підходи до навчання: використовуються студентоцентрований, проблемно-орієнтований, діяльнісний, комунікативний, професійно-орієнтований, міждисциплінарний підходи. Для викладання матеріалів з навчальної дисципліни «Філософія свідомості» використовуються наступні методи навчання.

Для викладання матеріалів з навчальної дисципліни «Філософія» використовуються наступні методи навчання.

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.

Серед основних – класична лекція, інтерактивна лекція, орієнтовані за засвоєнні теоретичних та практичних моделей, що пропонує філософія в межах визначеної програмою проблематики. Серед основних прийомів утримання уваги використовуються проблемні питання, елементи меметики та мнемоніки з метою ефективного засвоєння студентом матеріалу.

Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності.

Окремо застосовується бесіда як інтегративний компонент лекції – ключовою функцією якої є мотиваційно-стимулююча діяльність.

Використання ситуативних задач, ігор, з пізнавальною метою підвищують увагу та мотивацію студента та покращують засвоєння теоретичного матеріалу. Використання дискусій та аналізу життєвих ситуацій допомагає розвинути компетентності, спрямовані на формування культури мислення, логічного та послідовного викладу думок тощо.

Здійснюється широке використання кейс-методів – обговорення конкретних (реальних) ситуацій з метою досягнути освітніх цілей виского рівня за таксономією Блума.

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль: усне та письмове опитування, тестування, есе, творча робота, проект, презентація та ін.

Підсумковий контроль – екзамен.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).

Критерієм успішного оцінювання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання.

Детально про критерії оцінювання за видами робіт йдеться у робочій програмі дисципліни. Окремо критерії оцінювання прописано до видів практичних завдань, що розміщені на курсі в системі Moodle.

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

«Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія

Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivets-koho-natsionalnoho-universytetu.pdf>;

«Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwgb/polozhennia-chnu-pro-plahi-at-2023plusdodatky-31102023.pdf>

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Матеріали для підготовки, першоджерела тощо розміщені на курсі в системі Moodle: <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=1738>

Детальна інформація щодо вивчення курсу «Філософія свідомості» висвітлена у робочій програмі навчальної дисципліни
<https://philcult.chnu.edu.ua/media/aizehtrg/filosofia-svidomosti.pdf>